

REPREZENTAREA SOCIALĂ A PORNOGRAFIEI ȘI PERVERSIUNILOR SEXUALE LA ADOLESCENȚI

Olesea ENACHI, studentă

CZU: 159.922.8

enachiolesea1@gmail.com

Sex has a direct relationship with the way we perceive ourselves, attitudes towards our body, sex, sexual orientation etc. For teenagers, topics related to sex and sexuality are extremely curious. In the absence of sexual education, these topics may have consequences on the development of the individuals as social and sexual beings. Although information can be found everywhere, people are often misinformed, and topics such as pornography and paraphilia are of particular interest.

Odată cu revoluția sexuală, percepțiile față de sexualitate sunt schimbate în societatea occidentală. Eliberarea în discuție și abolirea pudorii în abordarea unor tematici sau noțiuni precum „sex” sau „virginitate” sunt depășite. Este evident faptul că lipsa unei educații sexuale într-o regiune postsovietică își lasă amprenta asupra percepției oamenilor, asupra modului de interpretare a oricărei informații cu tentă sexuală. Sexualitatea și modul prin care ne raportăm la ea ne influențează direct percepția acestui domeniu, dar și a vieții propriuzise. Adesea se vehiculează fel de fel de teorii cu privire la sexualitate, ce încurajează o dezinhibare sexuală. Însă, în lipsa unor cunoștințe conturate, ne pomenim adesea mai mult dezinformați decât familiarizați veridic. Astfel, subiectele precum pornografia și parafiliile, care, la rândul lor, fac parte din tematica sexualității, sunt percepute eronat adesea. Curiozitatea adolescenților față de subiectul sexualității și toate componentele sale stârnesc un interes aparte. Expunerea atât la materialele pornografice, cât și a diverselor fenomene caracteristice perversiunii, creează unele preconcepții. Limitele slab evidențiate la nivelul societății ce prevede materialul pornografic, ce este o perversiune sexuală, care este limita normalității unde începe perversiunea lasă loc de interpretări.

Răspândirea pe larg a materialelor pornografice crește, la fel și rata adolescenților ce interacționează cu asemenea content. În perioada

dată, suntem cu toții, mai cu seamă adolescenții, asupriți de materiale pornografice. Sursele de acces sunt jocurile video, rețelele sociale, clipuri muzicale și, nu în ultimul rând, materialele pornografice. Pornografia împiedică adolescenții să-și dezvolte reprezentări clare și verosimile despre sex, sexualitate. Luând în considerație faptul că între vârsta de 12 respectiv 25-30 de ani creierul nostru suferă schimbări, anume se formează noi legături sinaptice, astfel mai multe surse bibliografice susțin ideea că materialele pornografice vizualizate creează unele concepții față de realitatea sexuală, influențează fanteziile, acțiunile vizionarilor. Totodată, materialele impudice eliberează o cantitate de dopamină în organism, subiectul va fi mereu în căutarea acelei surse care să-i provoace eliberarea hormonilor. În asemenea circumstanțe, instalarea dependenței de pornografie se face extrem de accesibilă. În era gadgeturilor și odată cu folosirea internetului la cote înalte, accesibilitatea pornografiei crește constant. Există trei cauze de bază care creează predispoziția spre dependență: accesibilitatea, anonimatul și lipsa construcțiilor. Lipsa pregătirii psihologice a adolescenților și întipărirea imaginilor deplasate de realitate creează tendințele subiecților ca la maturitate, sau la debutul vieții sexuale, să tindă spre anume atitudini și comportamente sexuale asimilate din materialele vizionate. Virgiliu Gheorghe în lucrarea *Pornografia secolului XXI* evidențiază ideea că filmele porno transmit unele mesaje confuze, spre exemplu fiind „violul acceptat” care este acceptat de femeie, găsind plăcerea în acest proces. „Sunt martor cum tot mai multe adolescente tolerează abuzul emoțional, fizic, sexual în relațiile lor, simțind o presiune pentru a se integra în grupuri de fete alături de care să vizioneze și să producă material pornografic, ca o metodă de a atrage atenția băieților asupra lor, astfel fiind considerate de prietenii lor „lipsite de prejudecăți” și „cool”. Totodată, ele tind să accepte ca normal abuzul sexual la care sunt supuse pentru motivul că văd acte similare în pornografie” [apud 9, p.98]. Astfel, în asemenea condiții devine necesar de menționat că tematica pornografiei vine mereu alături de subiectele, precum perversiunile sexuale, violența, masturbarea. Consumatorii unui asemenea content prezintă un interes mai sporit față de practicile

deviante sexual. Însă experiența arată că majoritatea devianțelor în limita normalului sunt prezente în marea majoritate a vieții sexuale a oamenilor. Prezența fantasmelor dictează dacă actul sexual este sau nu pervers, suficient fiind retrospectiva asupra emoțiilor, stărilor subiecților. Delimitările normalului și anormalului în sexualitate are niște granițe greu de conturat. Fiecare având un fel al nostru de a fi, având dorințe, plăceri, fantezii, astfel latura sexuală întrunește fanteziile subiecților. Aplicarea diferitelor practici sexuale cu acordul ambilor parteneri își păstrează „normalitatea” până în momentul când corpul are de suferit traumatisme. În același timp, anumite perversiuni sunt atât de îndepărtate de normal că nu putem face altceva decât să le declarăm „patologice”, în special pe cele care împing instinctul sexual, depășind anumite obstacole pudoarea, dezgustul, oroarea, durerea). Teoria lui Freud evidențiază că perversiunile sexuale își au sursa în conflictele infantile, anume: angoasa de castrare, conflictele oedipiene și teama de homosexualitate.

Prin studiul dat se poate de realizat prognosticuri referitoare la domeniul sexualității, precum și poziționarea subiecților față de subiectele specifice tematicii. Evidențiem mecanismele ancorării sau obiectivării reprezentărilor, ceea ce permite a evidenția nodul central și caracteristicile sale. Pentru identificarea reprezentărilor sociale față de pornografie și perversiunile sexuale ale adolescenților, am aplicat două formulare. Eșantionul este compus din 70 de adolescenți, cu vârsta de la 18 până la 25 de ani. Din numărul total de subiecți 61 sunt fete și 9 băieți. În urma aplicării formularelor, evidențiem în nucleul central al reprezentării sociale a pornografiei două elemente (scenariile sexuale, motivele). Elementele din nucleul central comunică informațiile de la nivelul subconștientului, înfățișând memoria colectivă a grupului, având în același timp o încărcătură emoțională ridicată. Statutul ambiguu înfățișează industria filmografică. Aceste date comunică despre lipsa unei impresii create față de subiectul pornografiei, acestea ies din sistemul reprezentărilor sociale. Alături de acestea sistemul periferic prezintă trei indicatori (bani pornografici, organe sexuale, accesorii). Această componentă nu prezintă o încărcătură prea mare emoțională, făcând posibilă o

discriminare proprie asupra tematicii. În cazul reprezentării sociale a parafiliilor, nucleul central are două elemente (cinematografia, motivele) iar statutul ambiguu se identifică cu patru: (scenarii sexuale, patologiile, experiențele traumatice și participanții). Astfel, în analiza elementelor asociative ale adolescenților vizavi de pornografie și perversiunile sexuale, identificăm mai multe componente similare: elementul de venit, cinematografia, motivele, scenariile sexuale. În asemenea condiții, devine evident faptul că la nivelul de percepere generală, subiecții transpun mai multe similarități între aceste două fenomene, care, printre altele, reflectă un adevăr. Cel de-al doilea formular ne prezintă limitele slab conturare ale subiecților față de ce este pornografia și parafiliile. Din numărul total de subiecți (70), 53% indică că nu vizionează materiale pornografice. Pe când 64% dintre adolescenți menționează că nu au fost martorii unor scene perverse sexual. Astfel înregistrăm o diferență de 11%. Rezultatele chestionarului indică că 50% cunosc ce sunt perversitățile sexuale, pe când doar 64% dintre subiecți indică că nu au fost martorii scenelor perverse sexual, evidențiind din nou un decalaj de 14%. În asemenea condiții, devine evident faptul că adolescenții din cadrul eșantionului nu au conturat până la urmă realitatea față de pornografie și perversiunile sexuale.

Bibliografie:

1. DUMBRĂVEANU, Ion. *Noțiuni de sexologie. Sănătatea sexuală și sexualitatea umană*. Chișinău: Medicina, 2017, pp. 1-30.
2. KUBY, Gabriela. *Revoluția sexuală globală: distrugerea libertății în numele libertății*. Trad. Alexandru Ș. BOLOGA. Iași: Sapiența, 2014, p. 484.
3. MAGGIC, Jean-Michel. *Sexualitatea și perversiunile sexuale*. Trad. din franceză Emil GEORGESCU. Editura Aurelia, 1996, p. 88.
4. Orientări axiologice ale constructivismului în educația modernă. În: *Conferința științifico-practică cu participare internațională*, 31 ianuarie-1 februarie, Chișinău, 2020.
5. PIERCE, Cindy. *Educație sexuală în era digitală: învață-ți copilul cum să aibă relații sănătoase*. Trad. din engleză Radu FILIP. București: Ed. Trei, 2019, p. 287.
6. SIGMUND, Freud. *Trei eseuri asupra sexualității*. Trad. de Nicolae ANGHEL. București: „Măiastra” 1991, p. 108.

7. STOLLER, J. Robert. *Perversiunea: forma erotică a urii*. Trad. Alexandra TIMOFTE. București: Editura Trei, 2014, p. 306.
8. ȘLEAHIȚCHI, Mihai. *Reprezentarea socială ca modalitate de transformare a „cuvintelor în carne”, a „ideilor în puteri naturale” și a „noțiunilor în limbajele lucrurilor”*, pp. 3-22.
9. CYRANOWSKI, M. Jill. et al. Lifetime Depression History and Sexual Function in Women at Midlife. In: *Archives of Sexual Behavior*.

*Recomandat
Rodica PASCARI, drd., asistent univ.*